

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 8. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

KMKF: Az autonómia segíthet megtartani a külhoni magyar közösségeket

A külhoni magyar közösségek megmaradásának és jogainak hosszú távú biztosítékát a különböző autonómiaformákban látja a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF). A KMKF plenáris ülésén elfogadott állásfoglalás sajnálattal állapítja meg, hogy felgyorsult a magyarság asszimilációja a térségben, és a népszámlálások szerint több mint tíz százalékkal csökkent a magyarok száma. A dokumentum szerint a KMKF „elvárja a román hatóságoktól, hogy szüntessék meg azon székelyföldi önkormányzatok zaklatását, amelyek a román törvényekkel és Románia nemzetközi vállalásaival összhangban a székelység jelképeit használják”. A székely zászlók használatáról az állásfoglalás kijelenti, hogy a közösségi szimbólumok és jelképek használata „nem lehet etnikai vita tárgya a 21. századi Európában”, hiszen nem sértik a többségi nemzet érdekeit. A magyarok számának csökkenésével kapcsolatban a KMKF - megismételve 2011. március 11-i állásfoglalását – „a külhoni magyar közösségek megmaradásának és jogainak hosszú távú biztosítékát a különböző autonómiaformákban látja, beleértve a területi autonómiát is”. Az állásfoglalás üdvözli a Kisebbségi Jogvédő Alapítvány és a Kisebbségi Jogvédő Intézet felállítását, továbbá az idejű kisiskolások éve programot. A Romániában tervezett alkotmánymódosítással összefüggésben a KMKF szolidaritásáról és támogatásáról biztosítja az erdélyi magyar nemzeti közösséget minden olyan kérdésben, amely a nemzeti identitást, a közösségi és nyelvi jogokat, a kulturális és vallási értékeket érinti. Emellett a szervezet támogatja az elkobzott egyházi és közösségi vagyonok visszaszolgáltatását is. A KMKF kívánatosnak tartja, hogy a szlovák parlament módosítsa állampolgársági törvényét, amely „jogfosztással sújtja” azokat a magyar állampolgárságot szerző embereket, akik továbbra is a hazájukban kívánnak élni. Ezért a KMKF felkéri a magyar kormányt, hogy a magyar-szlovák találkozókra kiemelt naprendi pontokként kezelje a magyar állampolgársággal kapcsolatos vitás kérdéseket és a Benes-dekrétumok ügyét. A délvidéki magyarokat az utóbbi hónapokban ért utcai támadásokkal is foglalkozik a dokumentum, amely szerint a KMKF elvárja, hogy a szerb kormány, a belügyminisztérium foganatosítson megfelelő intézkedéseket a polgárok biztonságának megőrzéséért, a nemzetek közötti viszonyok kiéleződésének megakadályozásáért és a kisebbségek védelméért.

Semjén: Alapvető jog a nemzeti közösségek szimbólumainak használata

Alapvető emberi jog a nemzeti közösségek szimbólumainak használata - mondta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) plenáris munkáulésén. A kereszténydemokrata pártelnök köszönetet mondott azoknak a magyarországi önkormányzatoknak, amelyek „erdélyi barátaink melletti szolidaritásuk jeleként” kiteszik a székely zászlót. Semjén Zsolt a magyar állampolgárságnak a külhoni

magyarok számára történő könnyített megadásáról szólva közölte, hogy a kérelmezők száma közel jár a 400 ezerhez. Semjén Zsolt elmondta, hogy megítélése szerint a külhoniak körében tapasztalható asszimiláció megállítása két dologtól függ. Egyrészt biztosítani kell a hagyományos, oktatási, kulturális támogatási formákat, másfelől a honosítással, a teljes jogú állampolgárság megadásával olyan erős impulzust kapnak a diaszpórában és a környező országokban élő magyarok, amely identitásában is megerősíti a világ magyarságát. Értékelése szerint ehhez hathatós támogatást nyújtanak a KMKF munkájában részt vevők is.

Németh Zsolt: Egy kisebbség léte nem kormányfüggő

A mai Európában elfogadhatatlan és életidegen, hogy a prefektusok fellépnek a székely zászló használata ellen a három székely megyében. Mindez egyértelműen a székelység egyik legfontosabb szimbóluma ellen irányul, és egyben tagadja jogukat saját jelképeikhez. Holott egy nemzeti közösség nem attól létezik, hogy egy kormány azt akarja-e vagy sem, hanem attól, hogy a közösség tagjai mit éreznek – jelentette ki a Krónikának adott interjúban Németh Zsolt. A magyar Külügyminisztérium parlamenti államtitkára hangsúlyozta: a magyar és a román kormány között fennálló vitában továbbra is a párbeszédet tartja a célravezető eszköznek, ugyanakkor nem cél a feszültség élezése. „Romániának érdemes végiggondolnia, hogy mit ér el egy jelkép, így a székely zászló tiltásával. Minél erősebben és korlátozóbban lépnek fel, annál világosabbá válik nemzetközi téren, hogy Románia vitatja állampolgárai egy csoportjának jogát arra, hogy saját maga határozhassa meg, milyen jelképpel tud azonosulni.” Németh Zsolt az RMDSZ kifogásaira, miszerint a magyar kormány előzetesen nem kérte ki a véleményüket, leszögezte: „Ez olyan félreértés, amelyet tisztáznunk kell: a fellépésünk mögött nem volt semmiféle belpolitikai megfontolás. Valóban elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a magyarság több százezres tömegeitől megtagadják szimbólumai használatának jogát. Okunk sem volt – és most sincs – feltételezni, hogy az RMDSZ véleménye esetleg eltér e kérdésben a miénktől, hiszen őket még közvetlenebbül érinti a román állam egyes szerveinek fellépése. A fellépésünk nem a feszültség élezését szolgálta sem román partnereinkkel, sem az RMDSZ-szel”. A Bukarestben még mindig heves indulatokat kiváltó területi autonómia kapcsán az államtitkár kiemelte, hogy „a székelyek sokszor kinyilvánították, hogy szeretnék, ha Székelyföld lakosai dönthetnének saját ügyeikben. A hangsúly a lakosságon van, ami azt jelenti, hogy a magyarok és a románok közösen, demokratikusan döntenek az egyes ügyekben. Az autonómia pedig azt, hogy mindehhez a román állam teremti meg a garanciális kereteket, amelyet az autonómia szervei nem léphetnek át. A románság számára a legfontosabb üzenet, hogy az autonómia nem irányul ellenük. Sem az ország más részein lakó, sem a Székelyföldön élő románok ellen”.

Bukarest provokációval vádolja Budapestet - tovább dúl a zászlóháború

Újabb diplomáciai csörte zajlott le a magyar és a román külügyminisztérium között székelyzászó-ügyben. Bukarest heves reakcióját ezúttal az váltotta ki hogy a nemzeti szolidaritás jelképeként a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) plenáris ülése alkalmából Kövér László házelnök kezdeményezésére kitűzték a székely zászlót az Országgyűlés Kossuth téri homlokzatára. Néhány órával később a román külügyminisztérium közleményt fejezte ki sajnálkozását afelett, hogy a magyar hatóságok – Bukarest megítélése szerint – továbbra is olyan jelképes gesztusokat tesznek, amelyek provokálják a román közvéleményt. Noha az állásfoglalás nem nevezi meg a „jelképes gesztusokat”, leszögezi, hogy „ez a viselkedés ellentétes azzal, amiben Románia és Magyarország külügyminisztere a közelmúltban megállapodott”. A dokumentum szerint pénteken román kollégájának küldött levelében Martonyi János is megerősítette: a két miniszter közös fellépése nyugtató hatással volt a felmerült feszültségekre. Kaleta Gábor, a Külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője ismertette, Martonyi János külügyminiszter román kollégájának, Titus Corlăţeannek küldött levelében személyes találkozó időpontjára tett javaslatot, hogy egyebek mellett a székely zászló használatával kapcsolatban kialakult helyzetet is megvitassák. Megszólalt az ügyben Martonyi János is, sérelmezve, hogy a bukaresti politikai elit szintjén olyan retorika jelent meg, amely komolyan veszélyezteti a két ország együttműködését. Titus Corlăţean külügyminiszter szombat este úgy vélekedett: Budapest a romániai magyarokat próbálja manipulálni a kettős állampolgárok szavazatának megszerzése reményében. A román diplomácia vezetője szerint a „nacionalista szólamok” mögött pragmatikus érdekek állnak: a zászlókat lobogtató magyar politikusokat szerinte az a két vagy háromszázezer szavazat érdekli, amelyet a magyar állampolgárrá vált romániai magyaroktól kaphatnak. A román külügyminiszter azt mondta: bonyolultabbá vált a napokban a magyar-román viszony, de szükséges a párbeszéd folytatása, és maga is várja, hogy tárgyalhasson Bukarestben magyar kollégájával.

Kelemen: Bukarest nem sértődhet meg

Ha diplomáciai úton kívánja kezelni a problémát, egy külügyminiszternek nem bombasztikus nyilatkozatokot kell tennie. Semmilyen összefüggés nem létezik a Székelyföld területi autonómiája és a székely zászló között, a kettő ugyanott található, ahol Torda területi autonómiája és a város zászlaja: sehol – reagált Titus Corlăţean kijelentéseire a Krónikának Kelemen Hunor. Az RMDSZ elnöke leszögezte: a székely zászló, egy közösségi szimbólum használata természetes kell legyen a 21. században Romániában is, már csak azért is, mivel semmiféle törvény nem tiltja. „De a jogszerűsége túlmenően nem sérti az általános román politikai érdekeket, a román emberek érdekeit sem. Racionálisan, higgadtan kell beszélni a kérdésről, fontos, hogy ne keltsünk felesleges indulatokat, feszültségeket” – jelentette ki a szövetségi elnök. Kérdésünkre hozzátette, a

román parlament nagy valószínűséggel állást foglal a magyar Országgyűlésre kitűzött székely zászló kapcsán, miután az ellenzéki PDL már kezdeményezte a hetvenszázalékos támogatottsággal rendelkező kormánytöbbségnél. Kelemen Caragiale-darabba illő, fölösleges és nevetséges gesztusnak nevezte Bukarest tervezett viszontválaszát, hiszen a székely lobogó nem Románia nemzeti szimbóluma, hivatalos zászlaja, ilyen értelemben Romániának nincs semmiféle jogalapja megsértődni amiatt, hogy mit helyeznek el a magyar Országgyűlés homlokzatán. Az RMDSZ elnöke elmondta azt is, a napokban közölte Victor Pontával, hogy a székely zászló romániai közintézményeken való kitűzése nem törvényellenes, és felkérte a kormányfőt, „fogják vissza” a büntetéseket foganatosító prefektusokat, mert a zászlók üldözésével csak olajat öntenek a tűzre Hargita és Kovászna megyében. „A miniszterelnök azt válaszolta, hogy szerinte sem szabad kiélezni a vitát, hanem vissza kell térni a normalitás talajára. Úgy vettem ki a szavaiból, hogy nem a cirkuszt akarja” – jelentette ki Kelemen Hunor.

Ponta: a Fideszt kizárólag a szavazatszerzés motiválja

Traian Băsescu és a PDL barátok a Fidesszel és Orbán Viktorral, nem szabad elfelejteni, hogy ki barátok az ellenséggel – jelentette ki Victor Ponta. A kormányfő szerint, amikor a Fideszről és Orbán Viktorról van szó, nem lehet nem beszélni a PDL-ről és az államfőről. „Anca Boagiu kollégája Orbán Viktornak az Európai Néppárt (EPP) vezetőségében. Ők javasolták Tőkés Lászlót az EPP alelnöki tisztségére, tehát barátok. Ne feledjük ezt a dolgot, hogy ki barátok Románia ellenségeivel” - fogalmazott a miniszterelnök. Ponta elmondta: nem kíván megnyilvánulni a parlament nevében a zászló-ügy kapcsán, hisz meglátása szerint semmiféle probléma nem létezik Románia és Magyarország között, mint ahogy nincsenek problémák a román hatóságok és a romániai magyar kisebbség között sem. „A Fidesznek választási érdekei vannak, de nekünk észnél kell lennünk, és nem szabad hagynunk, hogy provokáljanak. Őket nem érdekli az, hogy mi történik Romániában, és az sem, hogy mit cselekszik a romániai magyar közösség. A Fideszt kizárólag a szavazatszerzés érdekli a jövő évi országgyűlési választásokon” - tette hozzá a kormányfő. Úgy vélte, a PDL-nek közölnie kellene a Fidesz vezetőivel, hogy a zászló-ügy nem illeszkedik az európai értékrendbe és a 21. század eszméjéhez.

Megyei választások: A Híd felfüggesztette a tárgyalásokat az MKP-val

Elsősorban megyei koalíciók megkötésére törekszik a Most-Híd az ősszel esedékes megyei önkormányzati választásokon. A párt Országos Tanácsa szombaton úgy határozott, egyelőre felfüggesztik a járási szintű megbeszéléseket az MKP-val, az etnikai párt helyett a Népi Platform pártjaival, a KDH-val és az SDKÚ-val folytatnak tárgyalásokat az együttműködésről. Bugár Béla pártelnök szerint Dél-Szlovákiában mintha csak járási

szinten lenne szándék az MKP részéről a tárgyalásokra, márpedig a koalíciókat megyei szinten kell megkötni. Bugár példaként hozta fel az érsekújvári és párkányi választókereteket, amelyek az Érsekújvári járás részét képezik. Itt jelenleg kétféle elképzelés létezik az MKP-val való együttműködésről. Az egyik szerint az MKP emberei önállóan indulnának a választásokon, a másik szerint a Híd színeiben. „A párkányi körzetben ellenünk akarnak indulni, az érsekújváriban pedig velünk - ez nem lehetséges” - magyarázta Bugár. Nem zárja ki ugyanakkor, hogy néhány járásban az MKP-val közösen osztozzanak a jelölteken. „Ha sikerül megkötnünk egy megyei szintű koalíciót a KDH-val és az SDKÚ-val, akkor az adott megye valamelyik déli járásában nem zárjuk ki, hogy még egy másik párttal megegyezésre jutunk, és megosztozunk a betölthető jelölti helyeken” – fejtette ki a pártelnök. A Híd április 1-jéig szeretné megkötni a megyei koalíciókat, és esetleg utána tárgyalna járási szinteken az MKP-val. Az MKP elnöke nem titkolta csalódottságát. Berényi József szerint a Híd a tárgyalások kapcsán sokkal türelmesebb a szlovák pártokkal, mint az MKP-val. „Minket sürgettek, hogy minél hamarabb dűlőre kell jutni. A KDH-nak és az SDKÚ-nak már nem szabnak ilyen kemény feltételt” – jegyezte meg Berényi. Az MKP elnöke szerint a Híd kombinált együttműködésről szóló elképzelése tovább nehezítené a megegyezést az adott járásokban. „Már négy párt lehetséges együttműködéséről lenne szó, az MKP tárgyal majd az SDKÚ–KDH–Híd-koalícióval. Nem tudom, meg lehet-e így egyáltalán egyezni, ha ők április 1-jén ultimátumszerűen letesznek elénk néhány számot, és azt mondják, ez a miénk lehet” – fejtette ki Berényi. Szerinte éppen ezért a Hídnek párhuzamosan kellene folytatni a megyei és a járási szintű tárgyalásokat. Az MKP elnöke szerint a Híd a szlovák pártokat hívja segítségül, hogy legyőzhesse az MKP-t.

Dacic és Pásztor a közelmúlt vajdasági incidenseiről

Azokban a községekben, amelyekben a közelmúltban nemzetek közötti kilengésekre került sor, szükség szerint a csendőrség tagjait is be lehet vetni, állapotodott meg szombaton Ivica Dacic és Pásztor István. A szerbiai kormányfő, belügyminiszter és a tartományi képviselőház elnöke egyetértett abban, hogy felül kell vizsgálni a büntetések terén érvényben lévő jelenlegi rendelkezéseket, különösen azokat, amelyek a nemzetek közötti incidensekre vonatkoznak, akár csak abban, hogy feltétlenül fel kell gyorsítani az ilyen esetek bírósági eljárásait. Dacic és Pásztor leszögezte, mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy megőrizték az ilyen incidensek csökkenésének pozitív tendenciáit, amilyenek az elmúlt évekre voltak jellemzők. A közlemény szerint Dacic és Pásztor folytatja az intenzív és konstruktív együttműködést a közös célok elérése érdekében, ez pedig Vajdaság Autonóm Tartomány minden polgára számára a nyugalmas és békés élet biztosítása, tekintet nélkül nemzeti hovatartozására. Ugyanezen cél érdekében az elkövetkező hetekben közös találkozót tart a belügyminiszter, a rendőrség igazgatóságának vezetősége és a vajdasági rendőrállomások vezetői a tartományi képviselőház biztonsági

tanácsával, áll a közleményben. A két politikus találkozását követő hajnalban öt magyar fiataalt vertek meg Szabadkán. Azért támadtak rájuk a város központjában, mert magyarul beszéltek. Az egyik támadónál csavarhúzó is volt. Az egyik sértett arcán sérülések keletkeztek, a többieket megrugdosták.

Németh: Budapest figyel az ukrán nyelvtörvény végrehajtására

A kárpátaljai magyar oktatás helyzete és lehetőségei az ukrán nyelvtörvény tükrében címmel szervezett konferenciát a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ). A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán oktatási szakemberek és önkormányzati képviselők részvételével megtartott tanácskozást megnyitó előadásában Németh Zsolt, külügyi államtitkár hangsúlyozta: a magyar kormány szoros figyelemmel kíséri az ukrán nyelvtörvény végrehajtását. Mint mondta, az élet annyiban lett más a jogszabály elfogadásától, hogy az ukrán állam kifejezett egy szándékot a nyelvi jogok egyenlőségét illetően, hogy a nyelvhasználat ne ossza meg az országot. Hozzátette: a kérdés most az, hogy végrehajtják-e a nyelvtörvényt, ami fontos lépés lenne az ukrán jogállamiság létrejötté és az európai integráció irányában. „Abban vagyunk érdekeltek, hogy a szakmai kérdéseket politikamentesen vitassák meg” mondta, megjegyezve, hogy a nyelvtörvény alkalmazásában különleges szerep vár a kárpátaljai magyar közösségre. Fontosnak nevezte, hogy a kárpátaljai magyarság hangot adjon a véleményének, növelje nyelvpolitikai tudatosságát, s karakán kiállással segítse elő Ukrajna európai perspektíváját. Orosz Ildikó, a KMPSZ elnöke a konferencia időszerűsége kapcsán elmondta: mivel az ukrán nyelvtörvény megvalósításának kérdése kampánytéma volt a tavaly őszi ukrán parlamenti választások idején Kárpátalja magyarlakta településein, a magyar szavazatokkal mandátumhoz jutott önkormányzati képviselőket szembesíteni kell azzal, mi valósult meg a jogszabállyal kapcsolatos korábbi ígéreteikből. Kifejtette: miután a választások után három hónappal nem történt az ügyben előrelépés, a KMPSZ maga látott hozzá, hogy elősegítse a törvény megvalósításának ösztönzését, a megye magyar tannyelvű iskoláiban a dokumentáció magyar nyelven való vezetését, kétnyelvű bizonyítványok, pecsétek, feliratok rendszeresítését szorgalmazva. Rámutatott: a KMPSZ azt is szeretné, ha a magyart második idegen nyelvként oktatnák a magyarlakta térségek ukrán iskoláiban, mert ez javítaná a két nép együttélését. A KMPSZ szerint a nyelvtörvény megvalósítása lehetne nemzeti minimum oly módon, hogy a különböző képviselőtestületekbe magyar szavazatokkal bekerült különböző nemzetiségű képviselők felvállalhatnák a nyelvtörvény alkalmazásának ügyét. A konferencia résztvevői nyilatkozatot fogadtak el, amely a többi között megállapítja, hogy a kárpátaljai magyarság kedvezően fogadta az ukrán nyelvtörvényt, ám aggodalomra ad okot, hogy a jogszabály alkalmazását a politikusok egy része csak az orosz kisebbség esetében tekinti indokoltnak.

Engedélyezhetik a kettős állampolgárságot Ukrajnában

Törvénymódosítási javaslatot nyújtottak be a Legfelsőbb Tanácsban, melyben az ukrainai állampolgárságról, benne a kettős állampolgárságról szóló törvény változtatását kérik. Az indítványt Lev Mirimcskij frakción kívüli képviselő kezdeményezte. A törvényjavaslat értelmében az a 18. életévét betöltött ukrainai személy, aki megkapja egy idegen ország állampolgárságát, megtarthatja ukrán állampolgárságát is. Ehhez mindössze be kell nyújtania az érintettnek a külföldi állampolgárságot bizonyító okiratot az állampolgársági kérdésekkel foglalkozó központi végrehajtó szervhez. Ebben az esetben az útlevelemben feltüntetnék az adott személy kettős állampolgárságát. A módosítás lehetővé tenné, hogy külföldi állampolgárságú személyek is kérelmezhesék az ukrán állampolgárságot anélkül, hogy le kellene mondaniuk meglévő állampolgárságukról.

